

Správa a provozování vodovodů a kanalizací v ČR

Ing. Jan Plechatý
Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s.

Zajištění správy a provozování V/K - práva a povinnosti vlastníka podle ZVaK

§8 odst. 1

Základní povinností vlastníka je

- zajistit plynulé a bezpečné provozování V/K
- vytvářet finanční prostředky na obnovu

§8 odst. 2

Vlastník **může** uzavřít smlouvu o provozování s provozovatelem

Pokud vlastník = provozovatel, vztahují se na něj všechna práva a povinnosti provozovatele

Zajištění správy a provozování V/K - práva a povinnosti vlastníka podle ZVaK

Vlastník často řeší otázku - jak postupovat a jaký model provozování volit

- **je-li v obci/městě vybudována nová infrastruktura V/K**
- **stávající smlouva s provozovatelem končí**
- **uvažuje - li změně modelu provozování**
 - ✓ ambice OÚ v očekávání příznivějších podmínek (často politické ambice - volby)
 - ✓ cena služby, uplatnění místních kapacit (TS, oprávněná osoba,...)
 - ✓ nespokojenost obce se službami současného provozovatele,
 - ✓ komplikace při administraci projektů kofinancovaných z OPŽP.
- **v případech dotované infrastruktury z OPŽP**

**Rozhodnutí obce je v konečné fázi politické; úkolem Poradce je
k rozhodnutí vždy poskytnout odborné a objektivní podklady**

Modely provozování

- samostatné provozování obcí („samoprovozování“)
- „vlastnický“ model
- „servisní“ model (smlouva s provozovatelem na servisní služby)
- oddílný model na základě koncesní smlouvy
- (smíšený model)

Jaké problémy a jaká rizika jsou s těmito modely spojena?

Jaké jsou výhody a nevýhody modelů provozování

Jak postupovat, rozhodne - li se vlastník pro některý z těchto modelů?

Příklady z praxe „poradce“

- transformace z „oddílného“ modelu na „vlastnický model“ (Svitavy, Želivka, Káraný aj.) – **politická rozhodnutí**
- rozhodování o oddílném modelu provozování (KŘ) x „samoprovazování“ nebo vlastnický model (Úvaly, Prachatice, Nasavrky, Polička, aj.) – **Analýza / koncesní projekt**
- v praxi větších a středních měst/obcí převažuje „oddílný model“ - **výběr provozovatele v KŘ** (Brno, Kolín, Moravská Třebová, Turnovsko, Židlochovicko, Žirovnice, Radonice, Roztoky u P. a.j
- servisní smlouva (některé obce kraje Vysočina)
- Samoprovazování (menší obce) – „**oprávněná osoba**“

Varianty způsobu provozování řešit samostatnou analýzou nebo v rámci koncesního projektu a přitom zejména:

Poradce města/obce:

- shromáždit ET podklady, posoudit současné smluvní vztahy,,**
- analyzovat současný stav vč. „politické vůle“ a důvody, které vedou vlastníka k výběru provozování,**
- popsat možné způsoby provozování a zhodnotit jejich výhody, nevýhody a rizika (SWOT a multikriteriální analýza)**
- analyzovat povinnosti provozovatele podle ZVaK + demonstrativní výčet provozních činností,**
- analyzovat práva a povinnosti vlastníka (města/obce)**
- závěry a doporučení (často účast na jednání Rady nebo zastupitelstva města/obce)**

Model samostatného provozování

Kdy a za jakých podmínek je obvykle model uplatňován?

- oprávnění k provozování (§6 ZVaK)
- zásadní rozdíl – oprávnění k výběru vodného a stočného, odpovědnost za plnění povinností vlastníka i provozovatele V/K
- vlastník /obec sjednává tzv. „servisní smlouvy“
- zvláštnosti při posuzování v rámci OPŽP

Vlastnický model

- Provozovatelem je organizace zřízená a 100% vlastněná obcí (je držitelem povolení k provozování a má svého odborného zástupce)
- Mezi obcí a organizací je uzavřena provozní případně nájemní smlouva či jiná forma pověření ke správě / provozování
- Odpovědnost za provozování (plnění všech povinností podle ZVaK a jiných předpisů) má provozní organizace
- Odpovědnost za správu (plnění všech povinností podle ZVaK a jiných předpisů) má obec (většinou deleguje na odborný útvar obce)
- Výběr vodného/stočného svým jménem a na svůj účet – variantně obec nebo provozní organizace (podle smlouvy / pověření)

Servisní model

- Obec zajišťuje výběr vodného a stočného svým jménem a na svůj účet a má uzavřeny smlouvy s odběrateli
- Obec má odpovědnost za provozování, včetně zajištění všech povinností vlastníka a provozovatele i dohled nad dodavatelem servisních služeb
- Obec platí vybrané externí firmě – provozovateli úplatu – odměnu za provádění konkrétních činností
- Provozovatelem (držitelem oprávnění k provozování) je variantně buď obec nebo odborná servisní společnost
- Dodavatele servisních služeb vybírá vlastník - obec podle zásad zákona o veřejných zakázkách
- Servisní smlouvou může dojít k přenosu některých rizik na provozovatele (poskytovatele servisních služeb), vyjma rizik spojených s výběrem vodného a stočného)

Oddílný model na základě koncesní smlouvy

- Vlastník vybírá provozovatele na základě „koncesního řízení“
- Na základě provozní/koncesní smlouvy bere provozovatel užitky z provozování a platí za to vlastníkově - pachtovné (dříve „nájemné“) – provozovatel není vlastníkem VHI;
- Provozovatel (držitelem povolení k provozování) vybírá vodné a stočné svým jménem a na svůj účet, na základě smluv s odběrateli;
- Odpovědnost za obnovu a rozvoj VHI zůstává vlastníkově, který potřebné investice zajišťuje a hradí (zejména z nájemného);
- Odpovědnost za bezpečný, spolehlivý a plynulý provoz, včetně zajištění všech povinností vlastníka a provozovatele nese provozovatel.

Děkuji za pozornost

Ing. Jan Plechatý

Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s.

Nábřežní 4, 150 56 Praha 5

plechaty@vrv.cz

+ 420 605 262 947

+420 257 325 494